

**RAPPORT FOR PRØVEGRAVNINGEN AF
FØRSTE ETAPE VED
STENAGERGÅRDSVEJ/GELSTED**

NÆM 2001:121

Næstved Museum 2002

Rapport for prøvegravning af første etape ved Stenagergårdsvej/Gelsted.

Suså Kommune lokalplan GE.B.2.2

05.07.05; Herlufmagle Sogn, Tybjerg Herred, Storstrøms Amt (tidl. Præstø)

J.nr. NÆM 2001:121

Forud for udlæggelsen af et areal til boligområde i den nordvestlige del af Gelsted foretog Næstved Museum en prøvegravning.

Første etape af boligområdet ligger på den sydvendte skråning af et forholdsvis højtliggende plateau, og var derfor et oplagt sted at forvente spor efter forhistorisk bosættelse. Ved besigtigelse af arealet tillod bevoksning dog ikke en grundigere rekognoscering, men tidligere fund fra både sten- og bronzealder i nærhed af lokalplansområdet indikerede, at der kunne være forhistoriske anlæg på stedet.

Prøvegravningen påbegyndtes torsdag d. 6 juni. Det kunne desværre konstateres at byggeriet allerede var gået i gang og at den nordlige halvdel af det berørte areal var ødelagt af muldafrømning og kørsel med maskiner. Dette forhold er yderst beklageligt, da det netop var på toppen af bakkedraget der især kunne forventes forhistoriske anlægsspor.

Med rendegraveren blev der trukket 4 grøfter i det ødelagte område (Grøft I – IV), for at afrense undergrunden så eventuelle anlæg kunne erkendes. Området var dog allerede så destrueret at dette viste sig umuligt. Prøvegravningen blev derfor koncentreret om den sydlige og lavtliggende halvdel. Her blev der trukket 7 grøfter i nord-syd gående retning, men der fremkom kun 8 anlæg (se Undersøgelsens Resultater). Anlæggene blev registreret d. 7 juni, og grøfterne blev indmålt med målebånd i forhold til punkter opsat i forbindelse med byggeriet (se Oversigtsplan 1 i 1:500).

Prøvegravningen på etape 1 giver ikke anledning til yderligere undersøgelser, og Næstved Museum agter ikke at foretage sig yderligere i sagen.

Det skal dog understreges, at der på den tilbageværende del af boligområdet (omfattet af lokalplan GE.B.2.2) godt kan fremkomme forhistoriske anlægsspor, og Næstved Museum foreslår derfor at der bliver foretaget en prøvegravning før byggeriet går i gang på de næste etaper.

Faktura fremsendes senere.

Næstved Museum
13.06.2002

Jonas Christensen
Udgravningsleder

Undersøgelsens Resultater:

Der blev trukket i alt 11 søgegrøfter på arealet, fortrinsvis i den sydlige ende hvor der endnu var muldlag bevaret. I den nordlige del af arealet var 20 - 50 cm muld blevet fjernet, og muligheden for at iagttage anlægsspor var blevet ødelagt af kørsel med maskiner, anlæggelsen af en kørevej, opstilling af skurvogne samt det påbegyndte byggeri. Grøft I – IV blev gravet i den tidligere afrensede undergrund, mens resten af søgegrøfterne blev gravet i uforstyrret muld.

Grøft I – Grøft III

Ingen anlægsspor.

Grøft IV

Muligvis spor efter bunden af 2 gruber med fyld af gråbrunt, groft sand med mange sten.

Grøft V

A1 Grube. Ø 70 cm, Dyb. 13 cm.

Fyld af brungråt, let humøst, let leret sand med mange småsten.

A2 Bund af grube. Ø 45 cm, Dyb. 5 cm.

Fyld af brungråt, let humøst, let leret sand med mange småsten.

A3 Grube. Ø 130 cm, Dyb. 19 cm.

Fyld af mørkt brungråt, humøst, leret sand med trækul samt mange sten (på op til 15 cm).

Muligvis forhistorisk.

A4 Stolpehul. Ø 35 cm, Dyb. 23 cm.

Stolpehul med skår sider og rundet bund. Fyld af gråbrunt, let humøst, let leret sand. Muligvis forhistorisk.

Grøft VI

A5 Grube. Ø 140 cm, Dyb. 20 cm.

Fyld af gråbrunt, let humøst, let leret sand med småsten. Muligvis forhistorisk.

A6 Kulturlag.

Et opfyldningslag, som bl.a. indeholdt dyrekogler og en rusten damecykel.

Grøft VII - VIII

Ingen anlægsspor.

Grøft IX

A7 Grube. Ø 55 cm, Dyb. 12 cm.

Fyld af mørkt gråbrunt, humøst, groft sand. Formentlig forhistorisk.

Grøft X

Ingen anlægsspor.

Grøft XI

A8 Grube. Ø 53 cm, Dyb. 14 cm.

Fyld af mørkt gråbrunt, humøst, groft sand. Formentlig forhistorisk.

Undergrunden:

Bakken består af moræneler, men den øverste del af undergrunden består generelt af kompakt stenet grus. Ned mod den sydlige ende af Grøft V – XI kom der pletter af ler og kridt, mens den nederste ende af Grøft V – X bestod af tørv (se Oversigtsplan 1). Den laveste del af området har altså tidligere været et vådområde. Der var generelt mange sten, i Grøft IV især mange flintesten, mens der i Grøft V og lidt i Grøft VI var mange sten i tørvelaget.

Konklusion:

Der blev kun konstateret ganske få anlægsspor i den sydlige, lave del af det berørte areal, så der har formentlig heller ikke været mange anlæg på den halvdel af arealet som var ødelagt af anlægsarbejdet. På den sydligste del af området bestod undergrunden af tørv, og har altså tidligere været et vådområde. Der blev ikke gjort nogen fund eller erkendt andre tegn på forhistoriske aktiviteter omkring vådområdet, det kunne derimod konstateres at dele af området har været opfyldt i nyere tid.

Den hårde undergrund kan være en af årsagerne til, at der ikke blev påtræffet flere forhistoriske bebyggelsesspor på den oplagte lokalitet, idet jorden på højdedragets top må have været næsten umulig at bearbejde med primitive landbrugsredskaber.